

φωιάζει πώς ζυγώνει
την πόρτα τη χρυσή
της αγιασμένης!

Κάνει ένα βήμα και κυλά,
με θολωμένο νοῦ·
είναι στενή, παραμιλά,
ή πόρτα τουδρανου,
δὲν πάει ὁ δρόμος τῆσιν—
ψυχὴ μου στὰ Πατήσια!

7

Είχε βγάλει τόνα μάτι και γυαλένιο εφοροῦσε,
μὰ νὰ ζῆ χωρὶς ἀγάπες, ἢ καημένη, δὲ μποροῦσε,
και δὲν ἔχασε καθόλου τὴν παλιά της νοστιμάδα...
Μὲ τὸ μάτι τὸ καλὸ της κάθε ξένο ξελογιάζει,
κι ἄμα θέλει νὰ κοιτάξῃ και τὸν ἄντρα της μὲ νάζι,
τοῦ χαρίζει... τοῦ γυαλένιου τοῦ ματιοῦ της τὴ γυαλάδα!

JUDAS ERRANT

ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ

- τὸ ἕνα, κ' ἕνα φρ. χρ. γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ, πουλιῶντα στὰ γραφεῖα μας τὰκόλουθα βιβλία:
- Τοῦ **Ψυχῶν** «Ταξίδι» και «Ὀνειρο τοῦ Γιαννίρη».
- Τοῦ **Πάλλη** «Ἡλιος και φεγγάρι».
- Τοῦ **Φωτιάδη** Τὸ «Γλωσσικὸ ζήτημα και ἡ εκπαιδευτικὴ μας ἀναγέννηση».
- Τοῦ **Ἐφταλιώτη** «Ἱστορία τῆς Ρωμοσύνης και «Μαζώχτρα, Βρουκόλακας κλπ.»
- Τοῦ **Φιλάντα** Γραμματικὴ τῆς Ρωμείκης γλώσσας (μὲρ. Α').
- Τοῦ **Λόγγου** «Δάφνης και Χλόη» (χαρτοδεμένο) μεταφρ. Ἡλ. Βουτιερῆδη.
- Τοῦ **Σοφοκλῆ** Αἰας. Μετάφρ. Ζήσιμου Σίδερη.
- Τοῦ **Κ. Παδαγιάννη** «Μοσκιές» (Δηγήματα 50 λεπτὰ).
- Ἡ **ΙΛΙΔΑ**, μεταφρασμένη ἀπὸ τὸν κ. Ἀλέξ. Πάλλη δρ. 2 και φρ. χρ. 2 στὸ ἐξωτερικὸ.

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΛΙΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΘΟΛΟΓΟΣ ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΣ
 ΥΦΗΓΗΤΗΣ ΕΝ Τῷ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙῳ
 ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 82
 ΛΕΞΕΤΑΙ 3—5 Μ. Μ.

ψηλά, παρόμοιος σὲ σκλαβωμένον Τιτάνα.
 Ὁ Ἀπελλῆς ἐπῆρε τότες στὴν ἀγκαλιά του τὴν Καμπάσπη τὴν ἐφίλησε γλυκὰ και τῆς εἶπε:—
 «Ἀγάπη μου, πολλὴ δὲ θᾶνε ἡ σκλαβιά του, θὰ τὸν ἐλεφτερώσω ἀφοῦ τὸν ζωγραφίσω».
 Καὶ ἡ Καμπάσπη εὐχαριστημένη κατὰκαρδὰ ἀπάντησε κοιτάζοντας τὸ ζωγράφου κατὰμματα:—
 «Μὲ τὴν ἄδεια σου πηγαίνω στὴν Ἐρεσο νὰ προσφέρω εὐχαριστήρια στὴν ἐλεφτερώτρα Ἄρτεμη και ν' ἀγοράσω φορέματα γιὰ τὸ Διονυσόδωρο».
 «Ναί» τῆς ἀποκρίθηκε ὁ Ἀπελλῆς χαμογελώντας.
 Θ'.
 Καὶ ἄμα ἡ Καμπάσπη ἀναχώρησε, τάργαστῆρι τοῦ Ἀπελλῆ ἑτοιμάστηκε ἀμέσως γιὰ τὴν καινούρια ζωγραφιά. Ἐνας μεγάλος πίνακας ἀσπρος ἐστήθηκε μπροστὰ στὸ θρόνο του, κ' ἕνας ξύλινος βράχος, πῶς προσόμοιαζε σ' ἄγρια πέτρα στὸ βάθος τῆς αἰθουσας. Οἱ σκλάβοι ἔφεραν τὸ Θεβαῖο γυμνὸ, γιὰ νὰ τὸν δέσουν ἀπάνου στὸ ψευτικὸ χαράκι και ὁ Ἀπελλῆς σκεπτικὸς ἐπαρακολουθοῦσε τὴν ἑτοιμασίαν. Μὰ ὁ Διονυσόδωρος, μολονότι ἐφοροῦσε πέδες στὰ πόδια και στὰ χέρια, ὑπερασπιζόταν, ὅσο ἐμπόρει, μὴ θέλοντας νὰ ὑποταχτεῖ, κ' ἔβαρουσε τοὺς σκλάβους μὲ τοὺς ἀγκῶνες, μὲ τὸ γόνυ, μὲ τὸ κεφάλι, τοὺς

Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ
 γιὰ τὴν Ἑλλάδα δρ. 10.—γιὰ τὸ ἔξωτερικὸ φρ. 10
 20 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 20

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στὰ κίσκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιοδρόμου (Ὁφθαλμιατρεῖο) Σταθμοῦ ὑπογείου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια)στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια), στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Γ. Κολάρου. Στὸν Πειραιᾶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Σηροῦ. ὁδ. Βουδουλίνας δρ. 1, σιμὰ στὴν Τρούμπα Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ
 ΚΑΙ
ΠΡΑΜΑΤΑ

ΤΑ „ΠΑΤΡΙΑ“

τοῦ περασμένου Σαββάτου μᾶς κάνουν τὴν τιμὴν νὰ μιλοῦν και πάλι γιὰ τὸ «Νουμᾶ» και νὰποδείχνουν τὴν προδοσίαν μᾶς ἐπιχειρήματα διασκεδαστικώτατα. Τὸ ἄρθρο τους, περὶ τὸν πῶμα, γραμμένο ἀπὸ τὸν κ. Χατζίδακι, χωρὶς ὑπογράφη, καθὼς πάντα, και γιομάτο βρισιδές, συκοφαντίες και ψευτιές, δὲν εἶναι ἄξιο γιὰ συζήτηση, μὰ μοναχὰ γιὰ γλέντι, και νὰ ὁ λόγος πῶς ἀποφασίσαμε κ' ἐμεῖς νὰν τὸ γλεντήσουμε λίγο.

Πρῶτα πρῶτα τὰ «Πάτρια» ξαναμασοῦνε τὴν ἀνοησίαν τους γιὰ τὸ «Φονοπάζαρο τοῦ Νουμᾶ». Γιὰ γράφουμε πόσο φρόνοι γίνονται τὴ βδομάδα, εἴμαστε προδότες, ἀφοῦ ἀπὸ τὸ «Νουμᾶ» μαθαίνουν

οἱ ξένοι τὰ χάλια μας. Ὁ κ. καθηγητῆς ἢ δὲ διαβάξει Ἀθηναῖκες ἐφημερίδες ἢ ξέχασε τὰ ἄρθρα πῶς δημοσιέψαν ὅλες τους γιὰ τὸ λαμπριώτικο αἱματοκύλισμα. Ὁ «Νουμᾶς» δὲ δημοσίεψε ἄρθρα, μὰ ἀκριβοῦς. Ὁ κ. Καθηγητῆς ὅμως δὲν τὰκούει τέτια πράματα, γιὰτὶ συνείδησε νὰ μὴν ἀκούει και νὰ μὴ λογαριάζει ποτὲ τὴν Ἀλήθεια.

Ἦστερα μιλάει γιὰ τοὺς «Ζωντανούς και Πεδαιμένους» και ξαναφέρει στὴ μέση τὴ γνωστὴ ἀτιμοκουβέντα πῶς τὸ δράμα εἶναι προδοτικὸ γιὰτὶ ἔγραψε γι' αὐτὸ δυὸ λόγια ἐπαινετικὰ ἢ «Vjessy» τῆς Μόσκας. Τὴν ἀπάντησιν στὴν ἀνόητη αὐτὴ συκοφαντίαν τὴν ἔδωσε στὸν περασμένο «Νουμᾶ» ὁ συνεργάτης μας και συντάχτης τῆς «Vjessy» κ. Λυμιαρόπουλος, μὰ κὶ αὐτὴ τὴν ἀπάντησιν οὔτε τὴ λογαριάζει ὁ κ. Καθηγητῆς γιὰτὶ εἶναι, βλέπετε, ἀληθινή.

Τρίτο ἀναφέρει ἕνα χωρατὸ πῶς γράψαμε ἄλλοτες γιὰ κάποια φυλλάδα καπιανοῦ κ. Σκάσση (:)—δὲν τὸ θυμούμαστε καλὰ καλὰ τὸνομα—πῶς εἶναι γομμένη Γαλωνέζικα και δὲν τὴ διαβάσαμε ἀφοῦ τέτια γλώσσα δὲν τὴ διδάχτηκαμε. Ἐπιχειρήματα σπουδαῖα και τὸ χωρατὸ αὐτὸ γιὰ νὰποδείξει ὁ κ. καθηγητῆς τὴν προδοσίαν μας!

Τὸ χειρότερο ὅμως ἀπ' ὅλα, ἢ φοβερότερον, νὰ πῶμα, βρισιὰ και συκοφαντίαν πῶς δὲ θὰν τὴ συχωρέσουμε ποτὲ στὸν κ. Καθηγητῆ, εἶναι ὅτι μᾶς γράφει, πῶς τολμᾶμα δηλ. νὰ παρὰ βάλλουμαε τὸ «Νουμᾶ» μὲ τὰ «Πάτρια». Πρῶτοντι βρισιὰ κὶ ἀσυνείδητη συκοφαντίαν αὐτὸ, γιὰτὶ ποτὲ ὁ «Νουμᾶς» δὲ σκέφτηκε νὰ παραβληθῆ μὲ τὰ «Πάτρια» πῶς ἀντιπροσωπεύουν τὴ μούχλα τοῦ κ. Δαμβέργη, τὴν ψευτιὰ τοῦ κ. Χατζίδακι και τὸ σχολαστικισμὸ τῶν ἄλλων συνταχτῶν του. Μὲ μούχλα, μὲ ψευτιὰ και μὲ σχολαστικισμὸ ποτὲ δὲ σκέφτηκε νὰ πῆ ὁ «Νουμᾶς» πῶς συγγενεβεῖ.

ΔΕ ΔΕΜΕ

πῶς κάνουν ἔσκημα οἱ ἐφημερίδες μας δημοσιεύοντας φαρδικὰ πλατιὰ ὅσα λέγονται στὸ Δημ. Συμβούλιο. Νέχουμε δυὸ Βουλές δὲν εἶναι γιὰ ζημιὰ μας: και τώρα μάλιστα πῶς ἡ μιὰ Βουλὴ ἀναπαύεται ἀπάνου στὰνεξιζίατικα τραντάφυλλά της, τὴν ἀντικατασταίνει περίφημα τὸ Δημ. Συμβούλιο μὲ τὴν πολὺρες και πολὺλογες συνεδριάσεις.

Αὐτὸ τὸ καλὸ τὸ χρωστᾶμα στὴς ἐφημερίδες μας. Ἄ δὲ δημοσιέψανε μὲ τόση λεπτομέρεια τοὺς λό-

ἀρμονίες ἀπὸ τὰ δάχτυλά του, ἐγεννιῶνταν ἰδέες μεγαλόπρεπες στὸ κεφάλι του, και ἡ καρδιά του ἐπλημμυροῦσε αἰσθήματα σπάνια, ἄγνωστα γι' ἀφτόν ὡς τώρα, μοναμιὰς φρίκη, σπλάχνος, πόνος και ἔλεος, σ' ἕναν ἀπέραντο θαυμασμὸ μιαν καθολικὴν ἀγάπην γιὰ τὴ δημιουργίαν ὅλας τῆς κτίσεως.

Και οἱ ἄρες ἐδικαίαιναν. Τώρα ὁ ζωγράφος ἔθελε νὰ εἰκονίσει τοῦ κεφαλοῦ τὴν ἐξφραση, και ὁ χρωστήρας του ἐσταμάτησε. Τὸ πρόσωπο τοῦ Τιτάνα ἔπρεπε νὰ λείει τὸν ἀνώτατον πόνον τοῦ μαρτύριου, ἐνῶ τοῦ Διονυσόδωρου δὲ μολογούσε παρὰ πείσμα κὶ ἀπέραντο πόθο λευτεριάς: ὁ σκλάβος δὲν ὑπόφερε τόσο. Καὶ ὁ Ἀπελλῆς μολονότι ἐσυγκέντρωσε ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς του, δὲν ἐδιδόταν νὰ φανταστῆ ἐκείνην τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ Τιτανικοῦ πάθου. Τότες ἐστοχάστηκε πῶς ἡ ἴδια ἦσαν ἡ θέσις τοῦ φίλου του τοῦ Πρωτογέννη, ὅταν ἐζωγράφιζε τὸν Ἰάκυσσο, και δὲν ἐμπόρειε νὰ καταφέρει στὸ στόμα τοῦ σκυλιοῦ τὸν ἀφρό κ' ἐχαμογέλασε ἀνανογιόμενος πῶς ἡ τύχη εἶχε βοηθήσει, πῶς ἀπὸ τὸ σῶσιμον τοῦ σφογγαριοῦ ἐβγήκε ἡ τελειότης. Ἐθυμήθησε πῶς ὁ Κυθινὸς Τιμάνθης μεγαλοφάνταστα ἐδοθηθήσε σὲ μιαν ὅμοια περίστασιν, στὴν εἰκόνα τοῦ θυσιασμοῦ τῆς Ἰφιγένειας, ὅπου, ἀφοῦ μ' ὅλην τὴν δύναμιν τῆς τέχνης του ἐτύπωσε ἀπάνου στὰ πρόσωπα,

γους των Συμβούλων, οι Σύμβουλοι δὲ θὰ μιλούσανε τόσο, γιατί δὲν ξελαρυγγιάζεται κανένας ὅταν ξέρει πὼς τὰ λόγια του θὰ πᾶνε πούφι! καὶ δὲ θὰν τὰ θαμάσει ὁ κόσμος.

Ὁ Δήμαρχος μας θάναι ἐνθουσιασμένος πού ἀπόχτησε τόσοι συνεργάτες ρήτορες, μὰ κ' ἐμεῖς οἱ ψηφοφόροι του δὲν πᾶμε πίσω, ἀφοῦ ἀπὸ τὰ πρακτικὰ τοῦ Συμβουλίου μαθαίνουμε τόσα νόστιμα πράματα.

Νὰ λ. χ. στὴ συνεδρίαση τῆς Τρίτης ἔγινε τὸ νοστιμώτατο αὐτὸ ἐπεισόδιο πού δὲ θὰν τὸ μαθαίναμε ἂ δὲ δημοσιεύανε τὰ πρακτικὰ οἱ ἐφημερίδες. Ὁ πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου κ. Βουρνάζος ἐπρότεινε κάτι γιὰ τὸ φτσιατρεῖο. Ὁ σύμβουλος κ. Ἡλιόπουλος ἐπρότεινε τὸ ἀντίθετο. Ψηφίζεται ἡ πρόταση τοῦ κ. Βουρνάζου καὶ δὲ γίνεται δεχτή. Ψηφίζεται ἡ πρόταση τοῦ κ. Ἡλιόπουλου, τὸ ἴδιο.

Τότε σηκώνεται ὁ κ. Βουρνάζος καὶ λέει:

— Ἀφοῦ κ' οἱ δυὸ πρότασες μαυριστήκανε, πάει νὰ πει πὼς ἔγινε δεχτή ἡ δική μου!

Μ' αὐτὴ τὴ πρωτόφαντη λογική ὁ κ. Βουρνάζος ἀπόχτησε τὰ προσόντα νὰ γίνει καὶ πρόεδρος τῆς Βουλῆς. Ψέματα;

ΣΚΟΛΙΑΖΕΤΑΙ

ἀκόμα στὶς Ἀθηναίικες ἐφημερίδες ὁ λόγος τοῦ Πρίγκηπα, ἀλλοῦ καλὰ κι ἀλλοῦ κακὰ. Καλὰ σκολιάζεται ἀπὸ τίς λιγώτερες, γιατί λιγώτερες εἶναι κι ὅσες δὲν παραδέχονται γιὰ ἀριστουργήματα πολιτικῆς καὶ διπλωματικῆς μυαλοσύνης ἐκεῖνα πού γίνονται κεῖ κάτω σήμερα. Καὶ κακὰ ἀπὸ ὅλες τίς ἄλλες πού φαντάζονται πὼς ἡ Εὐρώπη πρέπει νὰ παίρνει διαταγὰς ἀπὸ τὸ Θέρισο.

Σκοτώθηκε ἕνας Κρητικὸς χωροφύλακας κ' ἐσκοτώθηκε πολεμώντας τοὺς ἀδερφοὺς του ἐπαναστάτες. Κ' ἔπρεπε γι' αὐτὸ νὰ καταδεχτεῖ νὰ βγάλει λόγο στὸ σκοτωμένο χωροφύλακα ὁ Πρίγκηπας; Μὴ χειρότερα! Τί θὰ ἴδουμε ἀκόμα!

Γράφουν κι ἄλλα, κι ὅλο γράφουν. Νὰ καταδεχτεῖ ὁ Πρίγκηπας (δὲν ξέρουμε γιατί νὰ καταδεχτεῖ κι ὄχι νὰ θελήσει) νὰ βγάλει λόγο σ' ἕνα σκοτωμένο χωροφύλακα δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ μικρὰ κι ἀσήμαντα πράματα πού μπορεῖ νὰν τὰ περιφρονήσει μεθαῦριο ἡ ἱστορία καὶ νὰ μὴν τὰ γράψει μὲ χρυσὰ γράμματα. Δὲ θὰ πει μεθαῦριο ἡ ἱστορία, ὦ Ἀθηναῖοι! Ταρταρίνοι, πὼς καταδέχτηκε ὁ Πρίγκηπας, ἀλλὰ

τοῦ Μενέλαου τὸν πόνο, τοῦ Κάλχα τὸ μυστικὸν ἐνθουσιασμό τῆς θρησκείας, τῶν σκλάβων, πούφερναν ἀγκαλιὰ τὴν βασιλοπούλα, τὸ σάστιμα, τὸ σπλάχνος, τὸ θαυμασμό, καὶ στῆς ἴδιας τῆς Ἰφιγένειας τὴ μορφή καὶ τὴ στάση τὴν ἀπελπισιά, — ἔπειτα ἐσκέπασε τὸ πρόσωπο τοῦ Ἀγαμέμνονα, γιὰ νὰ δώσει ἐλιφτερον ἀέρα στὴ φαντασία, ἐμφράζοντας ἔτσι περισσότερο παρὰ ὅ,τι ἐζωγράφιζε. Οὔτε ἀρμυζε, οὔτε ἐμπορούσε ὁ Ἀπελλῆς νὰ μεταχειριστεῖ γιὰ τὸν Προμηθεῖα του παρόμοια μέσα. Τὸ πρόσωπο τοῦ Τιτᾶνα ἔπρεπε νὰ παρασταθεῖ σ' ὅλο του τὸ μεγαλεῖο, στὸν ἀνώτατον πόνο τοῦ αἰώνιου ψυχομαχημοῦ, πού δὲν ἐλπίζει οὔτε θάνατο.

Κ' ἐσυλλογιότου ὁ Ἀπελλῆς μὲ κατάνυξη.

Ἐάφως τὸ Δαιμόνιο τῆς τέχνης ἐμίλησε στὴν καρδιά του. Εἶδε μὲ τὸ νοῦ του τὸν πίνακα καμωμένον, μεγαλόπρεπον, πανώρηον, ἕνα δεύτερο δράμα τοῦ μεγαλόστομου Δισκύλου ζωγραφισμένο. Τὸ μάτι του ἔφεξε, ἡ καρδιά του ἀνταρξίαστηκε στὸ μεγάλο του στήθι, καὶ εἶπε μὲ παράπονο τοῦ τυραγνισμένου σκλάβου: — Ἄσου χαρίζω τὴν ἀθάνατη ζωὴ τῆς τέχνης; ἀλλὰ πρέπει νὰ σὲ σκοτώσω.

Καὶ ὁ Διονυσόδωρος ἀπολογήθηκε ἀπὸ τὸ γκρεμὸ του μὲ βραχνὴ φωνή καὶ μὲ κατάκαρδο μῖσος: — Ἄτὸ ξέρω. Γιατί μ' ἔδωκε σ' ἐσένα ὁ Περδίκκας;

πὼς ὑψώθηκε βγάζοντας λόγο σ' ἕναν ταπεινὸ χωροφύλακα πού σκοτώθηκε ἐκπληρώνοντας τὸ καθήκον του.

ΤΡΕΙΣ

Ἐγγλέζοι ναῦτες τὴν περασμένη Κυριακὴ στὸ Στάδιο, μὲ τίς κόκκινες ζακέτες τους, σὰν παπαρούνες ἀνάμεσα στὸν τόσο κόσμο, στεκόντουσαν σὲ προσοχὴ δλόρθοι κι ἀκίνητοι, σὰν κολῶνες, χαιρετῶντας στρατιωτικὰ, ἀπὸ τὴ στιγμή πού κατέβηκε ἡ Βασίλισσά τους ἀπὸ τὴν ἀμαξά ἴσα μὲ τὴ στιγμή πού πῆγε κ' ἐκάθησε στὸ βασιλικὸ θρόνι πλάι τοῦ Βασιλιά μας.

Τοὺς πρόσεξε ἡ Βασίλισσά τους ἀνάμεσα σὲ τόσο κόσμο; Μπορεῖ κι ὄχι. Τοὺς ξεχώρισε ὁμοῦ καὶ τοὺς πρόσεξε ὁ ἄλλος κόσμος, κι ὅσοι θελήσανε νὰ σκεφτοῦνε λίγο θὰ βρῆκανε γιὰ ποῖο λόγο ἡ Ἀγγλία εἶναι μεγάλο ἔθνος.

Μὲ τέτοιους πειθαρχικοὺς στρατιῶτες κάθε ἔθνος γίνεται μεγάλο καὶ δοξάζεται.

Η ΓΙΑΚΟΥΜΙΝΑ

λοιπὸν δὲν ἐγέννησε. Αἶ, κ' ἔπειτα; Πρέπει νὰ καταδιωχτεῖ γι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν Βίσαγγελλα; Καὶ φάρσα νάναι, χαρὰ σ' ἐκείνους πού καταφέρανε μιὰ γριούλα ὀδοντάρκα νὰν τὸ πιστέψει πὼς ἔκανε παιδί καὶ νὰ κάνει καὶ τὸν κόσμο νὰ πιστέψει στὸ θάμα.

Καὶ τὸ κάτω κάτω, κάτι γέννησε ἡ Γιακουμίνα, ἀδιάφορο ἂ δὲν εἶναι παιδί αὐτὸ πού γέννησε, ἀφοῦ γέννησε τόσες χιλιάδες χρονογραφήματα στὶς Ἀθηναίικες ἐφημερίδες σὰ νάτανε κουνέλα.

Τὴν κάνανε, λέει, ἀνάγνωσμα οἱ ἐφημερίδες. Ἄς βαστούσε λίγο ἀκόμα αὐτὴ ἡ φάρσα καὶ θὰν τὴν παραλαβαίνανε οἱ δραματογράφοι μας νὰν τὴν κάνοιν τραγωδία γιὰ τὸ Λασσάνειο. Ὁ Κουρούπης, μαθαίνουμε, ξεσκουρίαζε τίς πέννες του γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ κι ὁ Ἀμπελάς ἐσίλωνε τὸν Πήγασό του. Τέτιο θέμα οὔτε στὴ Βυζαντινὴ ἱστορία θὰν τὸ βρῆσανε.

ΜΙΑ

πολὺ ὁμορφὴ κρίση τοῦ φίλου Στέφανου Ξενόπουλου γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴ ἔκθεση τοῦ «Παρνασοῦ» διαβάσαμε στὴν «Ἐστία» τῆς Τετάρτης. Ὁ Ξενόπουλος μᾶς ἀπόδειξε πὼς ἡ ἔκθεση αὐτὴ εἶναι κακο-

τεχνικὴ καὶ πὼς οἱ καλλιτέχνες μας περισσότερο φροντίζουνε γιὰ τὴν ἀνατομία τοῦ κορμιοῦ, μὴ λογαριάζοντας καθόλου τὴν «ἀνατομία τῆς ψυχῆς» πού εἶναι καὶ τὸ κυριώτερο γνώρισμα κάθε ἀληθινοῦ καλλιτέχνη.

Γιὰ ἕνα μοναχὰ λυπηθήκαμε, πού ὁ Στεφανῆς σὰ γελοιογράφος πού εἶναι, δὲ μᾶς τὴ σκάρωσε τὴν κρίση του γελοιογραφικὰ, μὰ τὸ πῆρε τὸ πρᾶμα ἔτσι σοβαρὰ, ἴσως γιὰ νὰ μὴ δυσαρεστήσει τὸν ἀδερφό του Γρηγόριο πού εἶναι σοβαρὸς κριτικός.

Δὲ θέλουμε μ' αὐτὸ νὰ πούμε πὼς ἡ κρίση τοῦ Στεφανῆ δὲν εἶναι σοβαρὴ. Κάθε ἄλλο. Σοβαρὴ καὶ σοβαρώτατη. Μὰ ὅπως μᾶς τὰ παρουσιάζει τὰ ἐκθέματα, φαίνονται σὰ νὰ μὴν τὰ γέννησε μὰ σὰ νὰν τὰπόρηξε ἡ Τέχνη, καὶ γι' αὐτὸ μποροῦσε νὰ μᾶς τὰ παρουσιάσει σὲ μιὰ σειρά κερρικατοῦρες συνταφιασμένες μὲ τὰ κατάλληλα νοστιμώλογα.

Η ΕΛΕΝΗ

Καὶ πού δὲν ἔβλεπες ἀγάπης δάφνες! Καὶ πού δὲν ἄκουες λατρείας ὕμνους μεθυσμένους στὴ μαγεῦτρα τὴ ζωὴ!

Πέρα—οἱ ψαροπούλες, τὰ λατίνια, οἱ ψάθες καὶ τὰ μπρατσιαερὰκια μὲ τὰ κάτασπρα παννιά τους, στὶς στεριές σιμὰ ἢ στάνοιχτά, στὸ πῆλαγο, ἀφίναν πίσω τους τὸνα νησάκι κι' ἐπίαναν τ' ἄλλο.

Κοντὰ—στὴ γύρω σου ξερὰ, μιὰ δροσπρασίση ὁμορφὰ χαιδεύε τὰ βουνακία τοῦ νησιοῦ μας.

Ἐνας σωρὸς βράχοι, κορνιζωμένοι ἀπὸ πράσινες χαμηλὲς φυτρωσιές ριζωμένες στὸ λίγο χῶμα πού τοῦ χειμῶνα τὰ νερὰ ἔφεραν κ' ἐρρίζαν στὴν κάθε σκιμαδά, στὴν κάθε ρωγμῇ,—νὰ ἡ φτωχικὴ εἰκόνα τοῦ νησιοῦ μας.

Μερικὰ σπουργιτάκια πού γύρευαν δέντρο γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν πηδοῦσαν ἀπὸ πέτρα σὲ πέτρα.

Ἐγὼ τραβοῦσα μόνος τὸ δρόμο πού θὰ μ' ἔφερνε στὸ παλιόκαστρο. Ἦταν θαρρῶ μῆνας Μάρτης.

Σὲ λίγην ὥρα ἤμουν κλεισμένος στὸ ρημοκκλησάκι τῆς Ἁγίας Μαρίας, μὲ τὴν Ἐλένη μαζύ, πού πρὶν ἀπὸ μένα μιὰν ὥρα ἦρθε νὰ θυμιάση καὶ ν' ἀνάψη τὰ καντήλια, γιατί τῶρε ταξιμιά.

Κ' ἐκεῖ; Τί στιγμὲς ἀξέχαστες! Ἐκεῖ γονατισμένοι ταπεινὰ μπροστὰ στὴν εἰκόνα τῆς Μεγαλόχαρης κάναμε τὸν ὄρκο τῆς ἀγάπης μας. Φιλήσαμε

πρὶν τὸν ἐλεφτερώσεις;

Καὶ ὁ Ἀπελλῆς πού ἐμελετοῦσε τὴν στιγμήν ἐκείνην τὴν ψυχὴ τοῦ καταδικασμένου ἐτράβηξε τὰ χέρια του μὲ βία καὶ τῆς εἶπε μὲ σοβαρότητα: — «Ἦουχία!» Κ' ἐκοίταζε μὲ πόθος τὸ Διονυσόδωρο, πού ξακολούθησε τὲς φωνές του.

Ἡ Καμπάσπη εἶχε πέσει κατὰ γῆς κ' ἐκρούθε τὸ πρόσωπο μέσα στὰ χέρια. Καὶ τέλος ὁ Ἀπελλῆς ἐδιτάταζε τοὺς δούλους νὰ λύσουν τὸν ἀδερφό της, κ' ἡ ἐλπίδα ἐξανάφεξε στὴν καρδιά τῆς ἐσηκώθηκε γελοκλαίοντας καὶ ἀγκάλιασε τὸ ζωγράφο, ἐνῶ οἱ δούλοι ἐπαιρναν τὸ Διονυσόδωρο δειλιασμένον ὄσω.

«Ἀπελλῆ» εἶπε «ἔφερα τὰ ρούχα· μούταξες τὴ λεφτεριά του».

Τότες στὴν καρδιά τοῦ τεχνίτη, πού δὲν τὴν ἐκοίταζε, ἡ τέχνη ἐπάλεψε μὲ τὴν ἀγάπην καὶ μὲ τὸ σπλάχνος. Ἐνόησε ὁ ἴδιος τὸ μεγάλο ἔγκλημα, πού ἐμελετοῦσε, τὸ μέγανον καῦμό πού ἐτοίμαζε τῆς τρυφερῆς Καμπάσπης, ὠρολογήθηκε κι' ὅλας τὰριστοῦργημα, τὴν ἀθανασία, τὴν πρωτόφαντην ὠραιότητα τοῦ Τιτανικοῦ κορμιοῦ, κι' ἀπὸ τὸ στόμα του ἀθέλητα ἐβγήκαν τούτα τὰ λόγια: — Κοίτα, εἶνε ἀκάμωτος ἀκόμα, ἀλλὰ βλέπε πὼς λάμπει ὁ Προμηθεῖας μου· αὔριο ἐλεφτερώνεται, ὁμοῦ τὴν αὐγὴ

Ἦμουν καταδικασμένος νὰ τυμπανιστῶ, ὅταν μ' ἐγύρεψαν γιὰ τὸ καταραμένο σπιτί σου, κ' ἐνόησα τότες τὴν τύχη μου, ἀπάνθρωπε. ὦ Θέβα, ὦ Ἐλλάδα, πάει ἡ ὑστερή σου ἐλπίδα.

«Δὲ λὲς ἀλήθεια» τοῦ ἀπάντησε ὁ Ἀπελλῆς «κοίτα!» Καὶ τὰ μάτια τοῦ Διονυσόδωρου ἔπεσαν ἀπάνου στὴν ἀκέφαλην εἰκόνα, πούδειχνε καὶ ἀκάμωτη ἀδιήγητο μεγαλεῖο· θιαμάζοντας ὁ ἴδιος τὸν ἔαφτό του εἶπε θαυμάζοντας:

«Ἀληθινὰ τέτιοις εἶμαι;»

«Ναί, δύστυχε» ἀποκρίθηκε ὁ Ἀπελλῆς ἀναστενάζοντας. Κι' ὁ σκλάβος ἐβάλθηκε τώρα νὰ φωνάζει τρελλὸς στὴν ἀπελπισιά του. Τὰ μαλλιά του ἦταν ὀρθωμένα, τὸ μάτι του κόκκινο, τὸ στήθι του φουσκωμένο κι' ἀπὸ τὰ χεῖλια του ἔβγαιναν κάπου, κάπου, λόγια μεγάλα κι' ἀσυνάρτητα: «Θέβα, Ἐλλάδα, λεφτεριά, ἀποστασία» σὰν οἱ ὕστερες λέξεις τῶν στοχασμῶν πού ἀνακάτοναν τὰ σπλάχνα του, καὶ ἀνασασμοὶ καὶ βόγγοι καὶ παράπονα.

Κι' ὡς τόσο εἶχε ἔρθει τὸ σούρουπο, καὶ ἡ Καμπάσπη ἐγύρισε στοῦ ζωγράφου· κι' ἀκούοντας τὲς φωνές τοῦ Διονυσόδωρου ἐμπῆκε τρομασμένη στὰργαστήρι καὶ βλέποντας τὸ τεράστιο θέαμα ἔπεσε κλαίοντας στὰ γόνατα πιάνοντας τὰ χέρια τοῦ ἐξουσιαστῆ της, κ' ἔλεγε: — «Θὰ μοῦ τὸν σκοτώσεις